

Csiki Lóránt mesemondó, népijáték-készítő, az ELTE Tanító- és Óvóképző Karának óraadó tanára, a Meseszó Egyesület és a Hagyományok Háza tagja. Családjával együtt rendszeres közreműködője alkotó- és kézművestáboroknak, egyéb rendezvényeknek

Életet az értéktelen fába

Szöveg: **Póla Gergely**

Fotó: **Hölvényi Kristóf**

Játékot néhány emberöltővel ezelőtt legtöbbször otthon készítettek, aztán hosszú évtizedeken át főleg gyárakban, most pedig már egyre nagyobb részben szoftverfejlesztő stúdiókban. „Ma már sokszor nem a gyerek játszik az eszközzel, hanem az eszköz a gyerekekkel” – fogalmaz Csiki Lóránt játékkészítő-mesemondó. Mégsem látja borúsán a helyzetet; egyrészt a korábbi nemzedékeket is sokszor alaptalanul féltették az idősebbek, másrészt pedig egyre több embert lát, aki „kilép a mátrixból”, és rádöbben a teremtés, alkotás fontosságára. Az olyan apróság is, mint az erkélyi paradicsomnevelés, jó példa a gyerekek előtt. Lóránt vallja: nem érdemes, de nem is kell elzárni a kicsiket a digitális szórakozástól, jó módszerrel úgy is fogékonyá lehet tenni őket a tárgyi játékok, az alkotás és a videó nélküli mese iránt.

Állítja, a jó mesemondó titka a természetesség: úgy kell előadni a mesét, ahogy egy valós történetet, persze némi hangulati túlzás belefér. Akkor jó, ha elhiszi a gyermek, sőt arra a rövid időre maga a mesélő is. „A mese érik, mint a jó bor. Amikor először mondom egy mesét, még gyerekek előtt is beleizzadok, aztán minden alkalommal csiszolódik, hozzáteszek ezt-azt, és egyre inkább a sajátom.” De még a sok éve műsoron lévő történetek sem hangzanak el kétszer ugyanúgy, Lóránt úgy látja, megöli a mesét, ha szó szerint akarunk megtanulni egy szöveget. A mesemondó versenyre készülő gyerekeknek azt tanácsolja, hogy ne is próbálják felmondani a szöveget, a történetre figyeljenek. Ha az előadóban megvan a természetesség, a figyelem felkeltésének képessége, lényegében mindegy, ki a közönség. Sokszor öt perc után azok a kamaszok is megadják magukat, akik először cikinek érzik, hogy mesét hallgassanak.

Hasonlóképp a régi játékok iránti érdeklődést is fel lehet kelteni a megfelelő módszerrel. Mint a játékkészítő hangsúlyozza: a felnőttek és a gyermekek életében egyaránt fontos az alkotás, erre kell ráébreszteni őket. Ha megmutatjuk egy gyereknek, hogy ő is képes teremteni valamit, már félig nyert ügyünk van. Átéli, ahogy az értéktelen fadarab életre kel, és értékké válik házikóként, bábuként vagy egyéb tárgyként.

Miként hajdan a borsodi falu bányájának szemétdombján talált drótot is értékké varázsolták a gyermeki kezek: kulcstartót, ördöglakatot készítettek belőle. Ha pedig gólyalábat szeretett volna a kis Lóri, tudta, melyik kerítésléccel kell nekiállnia a munkának. Sokáig eszébe sem jutott, hogy játékkészítőként keresse a kenyerét, a Pomázi Faluház Egyesület lökte ebbe az irányba. Először csak szövőként vett részt a szervezet életében, aztán megtalálták a feladatokat: hangszerkészítés, bőrös munkák, fajátékkészítés. „Ha sokat dobálják az embert a fára, majomná változik. Elhitték rólam, aztán én is magamról, hogy értek ezekhez a munkákhoz.” Ekkor értette meg igazán, milyen ereje van az emberbe fektetett bizalomnak. Lépésről lépésre hivatásává vált a kézművesség, az egyesület pedig megnyitotta a kaput a Hagyományok Házába és más szervezetekbe, valamint az ELTE tanítóképzőjébe. Csiki Lóránt farag, mesél, tanít – megtalálta azt a hivatást, amely a leginkább illik hozzá. Egy ilyen munka pedig már szinte játék.